

end ikke bange for at forfølge disse Konsekvenser ind paa et Omraade, som i Virkeligheden er os saa tindrende ligegyldigt som „Madame de la Mode's“.

Verdens mægtigste Kvinde, kalder „Dansk Kvindeblad“ hende, men Redaktionen maa tilgive os, dette er en Misforstaaelse. Kvinderne har sandelig aldrig drevet det saa vidt, at de selv har redigeret deres Mode-Tidender, det gaar med disse som med „Dansk Kvindeblad“, de har maattet ty til en mandlig ansvarshavende.

Altsaa den mægtige Kvinde, Madame de la Mode, er en Mand. Som første Eunuk i Sultanens Palads udpønser og dikterer han, hvad Haremmet til enhver Tid skal iføre sig for at modarbejde Herskerens voksende Lede.

Begynder denne at væmmes ved Synet af de bare Halse, dekretterer Eunuken: høje Kraver og Halsrüscher til op over Ørene.

Er de troendes Behersker indtil Kvalme mæt af de umaskerede Høfter under den stramme Nederdel, udpønser Eunuken: Krinolinfjedre, Høftepuder og Viftejoler og har samtidig Aandsnærværelse nok til at skære et Kvarter af Nederdelen, for at ikke den overdrevne Anstændighed skal faa Sultanen til at gabe sine Kæber af Led.

Saaledes er Forholdet. Kvindernes Pyntesyge og Behagesyge er ikke en Konsejendommelighed, den er et Kunstprodukt af en bagvendt Samfundsordning. I Naturen er det tvertimod Hammen, som ved skinnende Farver og privilegerede Prydelser søger at tiltrække og behage Hunnerne. For godt og vel hundrede Aar siden stod Menneskehannen heller ikke i udvendig Pragt tilbage for Menneskehunnen. Men saa vaagnede han en skønne Dag til Bevidsthed om sit borgerlige Ansvar, og det første, han foretog sig, var da at hænge Maskeradedragten og Parykken paa sin Lakaj.

Den Dag vil ogsaa komme og er maaske ikke fjern, hvor Kvinden vil drage den samme Konsekvens af sin borgerlige Frigørelse, krænge Abepyn-ten af sig og finde det uoverensstemmende med sin Menneskeværdighed at holde Udstilling paa sig selv eller lade Modespekulanterne bruge sig som Udstillingsobjekt. Og da vil hun forstaa, at det ukvindeligste af alt, det er den ublufærdige aabenbare Konkurrence, som Kvinder, ophidsede af Spekulationsgalskaben, driver mellem sig om at tiltvinge sig Mandens Op-

mærksomhed, pirre hans Sanser, og i et svagt Øjeblik overrumple og monopolisere ham for Livet. Da vil hun forstaa, hvor uendelig mange Værdier, der er ofrede paa dette Molok-Alter, Værdier, som staar i det inderligste Forhold til Hjemmenes Bevarelse, til Slægtens Trivsel, til Samfundets Velfærd og til den enkeltes personlige Lykkefølelse.

Er den Dag fjern? — Ja, det vil afhænge af Mænds og Kvinders samdrægtige Villie til at tage Konsekvenserne af det, som skete, den Gang Ordet Mand i Danmarks Riges Grundlov blev ombyttet med Ordet Borger. Og Konsekvensen er, at der i Fremtiden indføres samme aandelige Mønt, Maal og Vægt for Kvinder som for Mænd, hvilket ikke er ensbetydende med, at Kvinder skal blive som Mænd, men at de skal tages med samme Alvor som Mænd. Da vil al Udvendighedens Flitter og Gøgl falde til Jorden som værdiløse Pjalter, da vil den sande, uforfalskede Kvindelighed komme til Syn.

Der var en Gang en genial Tænkner i Danmark, som plantede Ordet Enten—Eller midt i sin Samtid. Og hans Medborgere rottede sig forskrækkede sammen, nogle greb til Forargelsen, andre til Latterliggørelsen, men i Fællesskab enedes de om at anbringe ham i Historiens Daarekiste. Men Ordet Enten—Eller var plantet og blev staaende udover hans Død og Grav, og der kom den Tid, hvor Menneskene begyndte at valfarte til dette Ord som Jødefolket i Ørkenen til den oprejste Kobberslange, fordi de erfarede, at det Ord ejede Helsebod for al skranten Tvivl, al feig Akkord, alle halve Standpunkter. Hvor det Ord sejrede, der skiltes de plumrede Vande, og der blev dyb Strøm; der sprang Fremtidsporten op paa vid Gab, og Idealerne kom til Syn.

Ogsaa Kvindesagen har sit Enten—Eller, sin ubønhørlige Konsekvens, og det er Dansk Kvindesamfunds uovervindelige Styrke, at det aldrig i Kvindesagen har anerkendt noget Baade—Og, aldrig har skyet den fulde, den ofte saa vanskelige Konsekvens. Denne Fordring, som det altid har stillet til sig selv, stiller det nu ogsaa til Kvindesagens Tilhængere udenfor. Enten Tilhænger af Kvindens fulde Ligestilling med Manden i alle dens Konsekvenser, d. v. s. samme Krav, samme Rettigheder, samme Ansvar og samme Vurdering — eller Modstander af denne Ligestilling. Enten Til-

hænger af Kvindens Deltagelse i det offentlige Ansvar og konsekvent Bekæmper af alt det, som vil forflade hendes Aandsliv, forfuske hendes Selvvurdering, forringe hendes Indsats — eller Modstander af hendes offentlige Ansvar.

Dersom Junigrundloven af 1915 kun betød dette for Kvinderne, at de, tankeløse, ansvarsløse og uselvstændige, som de paa dette Tidspunkt for Størsteparten er, skulde hvert fjerde Aar lægge deres Lod i den politiske Vægtskaal og ellers vedblive at være de samme som før, tilbringe deres Tid med at spise, sove og holde Udstilling paa sig selv, som Bjørnson et Sted har sagt, da vilde den Grundlov, som gav Kvinderne Valgret, være en Forbrydelse mod Samfundet; da vilde hele den Kamp, som gennem den sidste Menneskealder er ført for Kvindernes politiske Medstyre, være det frygteligste Misgreb, og alle samvittighedsfulde Mennesker maatte kun arbejde paa at komme tilbage til den gamle Ordning.

Det er dette „Kvinden og Samfundet“ er sig fuldt bevidst, derfor fører det i Øjeblikket den uforsonligste Kamp mod alle dem, som fører Kvindesagen i Munden, men ikke vil den i Grunden; mod alle Tilhængere af dette elendige Baade-og, som med samvittighedsløse Hænder saar deres Lokesæd i den Ager, som Kvinder én Gang under Afsavn og Lidelser, som nu er glemte, opdyrkede og tilsaaede med den reneste Sæd, som nogen Sinds er saet i den danske Folkemuld. Enten—eller. — Enten Kvindesagens Sæd ren og uforfalsket bjerget i Lade — eller den hele Afrøde, Klint og Hvede mellem hinanden, afmejet og kastet paa Ilden, til en ny Sædemand kommer, som kan begynde Arbejdet forfra igen. — Lad Farisæerne i Mands- og i Kvindeklæder jamre over denne Halstarrighed og synge Lovsange over den Kvindelighed, som folder Hænderne og lader fem være lige, — ja, lad selve de Kvinder, hvis Sag vi fører, istemme Forargelsen, som var det fra os Forargelsen kom, — vi er rede til at tage Konsekvenserne ogsaa for vort eget vedkommende, selv om de skulde føre til, at vi maatte plante Kvindesagens Enten—Eller et andet Sted ind i Dansk Kvindesamfunds Blad.

